

Livet med demens

NR. 3, 23. ÅRGANG, SEPTEMBER 2013

TEMA

Samarbejde og relationer

...læs også

- Klumme af Per Pallesen
- Her er vi fælles

Alzheimer
foreningen
Livet med demens

	DET FASTE	SIDE
	LEDER	3
	AKTIVITETSKALENDER	11
	SPØRGSMÅL OG SVAR FRA DEMENSLINIEN	16
	KORT NYT	21
	TIPS TIL LIVET MED DEMENS	22
	ARTIKLER	SIDE
SYGDOMMEN PÅVIRKER DE SOCIALE RELATIONER		4
Ledsagerordningen giver mulighed for at bevare et aktivt liv		
HER ER VI FÆLLES		6
Om Projekt Nye Spor – et samarbejdsprojekt		
SAMARBEJDE SKABER FUNDAMENTET FOR ET GODT HJEM		8
Rie fortæller om sin mors flytning på plejehjem		
KLUMMEN		10
Læs Per Pallesens tanker om livet med demens		
NY SAMARBEJDSAFTALE OM DEMENS		15
Jette Kallehauge beskriver det nye forløbsprogram		
NÅR FAMILIEN SKAL SAMARBEJDE		18
Susanne Kaagaard fortæller, hvorfor det kan være svært at samarbejde		

livet med

demens

Demenslinien - Ring på 5850 5850

Udgives af	Alzheimerforeningens formål er at virke for bekæmpelse af Alzheimers sygdom og andre demenssygdomme samt forbedring af vilkårene for demente og pårørende.	Udvalgsformænd	Opsætning og tryk:
 Alzheimerforeningen Ny Kongensgade 20, st. tv. 1557 København V Tlf. 3940 0488 post@alzheimer.dk www.alzheimer.dk		Gunhild Waldemar, Forskningsudvalget Tlf.: 3545 2580 gunhild.waldemar@rh.regionh.dk Søren Sørensen, Retsudvalget Tlf.: 2920 9835 - ssoer@aarhus.dk Lena Baungaard, Internationalt Udvalg Tlf.: 2117 5787 lenabaungaard@gmail.com	PrinfoHolbæk
	Foreningens ledelse	Ansvarshavende redaktør	Forsidefoto
	Anne Arndal, formand Tlf.: 7542 1131 - anne.arndal@dadlnet.dk Steen Hasselbalch, næstformand Tlf.: 3545 6702 - sgh@nru.dk Jens Ledgaard, næstformand Tlf.: 4448 2430, ledgaard@teknik.dk Peter Reventlow, kasserer Tlf.: 3321 4522 - peter@reventlows.dk	Nis Peter Nissen, direktør	Ole Andersen
		Redaktion	Fotograf
		Hanne Heinrichas (red) og sekretariatets medarbejdere	Alzheimerforeningen
			Oplag
			8.700
			ISSN 1904-3856
			Livet med Demens udkommer 4 gange årligt. Næste gang i december 2013.

Plejen under pres

Der spares i de danske kommuner i disse år – på alle fronter. Og det rammer også de allersvageste i vores samfund – blandt dem mennesker med en demenssygdom, der er helt afhængige af professionel pleje og omsorg.

Der skæres f.eks. i udgifterne til plejeboliger og i hjemmeplejen, og det betyder færre hænder til at tage sig af det stigende antal plejekrævende borgere. Det får konsekvenser.

- f.eks. når der skal spises. Der er flere, der skal hjælpes for overhovedet at få noget at spise - men færre medarbejdere til at hjælpe.
- eller når den demenssyge først når at komme ud af sengen langt op ad formiddagen, og derfor får alle måltider – og dermed medicin – inden for kun 8 timer. Resten af døgnet er uden mad og medicin, også selvom medicinen bør fordeles jævnt på døgnets 24 timer.
- eller når dem, der stadig kan gå, køres rundt i kørestol, fordi det er hurtigere og nemmere for personalet. Så kan beboerne – for at sætte det lidt på spidsen – også lettere passiviseres foran TV’et.

Der er masser af viden om, hvordan man bedst passer svært demenssyge – men i en presset hverdag er der ikke altid tid til at gøre det, som personalet ved er bedst. Derfor kan medarbejderne opleve at gå stresse og utilfredse hjem.

Vi ved også, at viden om god demenspleje bedst indlæres ved ”sengekanten”, ved at den bliver videregivet fra mere erfarne medarbejdere. Men også det bliver meget svært i en presset hverdag. Megen vigtig viden går derfor tabt.

Kommunerne har ansvar for behandling og pleje af personer med en demenssygdom. Op til kommunalvalget planlægger Alzheimerforeningen at sætte fokus på, om kommunerne lever op til deres ansvar for en forsvarlig pleje af mennesker med demenssygdomme.

Brug din stemme – sæt demens på dagsordenen – læs i indstikket mere om hvordan.

Anne Arndal

Landsformand, Alzheimerforeningen

”I en presset hverdag er der ikke altid tid til at gøre det, som personalet ved er bedst.”

Foto: Alzheimerforeningen

Sygdommen påvirker de sociale relationer

af Vita Stensgård

Da Jørgen blev ramt af en demenssygdom, oplevede han, hvordan hans sociale liv ændrede sig. Derfor har der været behov for at tænke i andre baner for at bevare et aktivt liv. For Jørgen og Birthe fra Herfølge har en ledsagerordning været med til at sikre livskvaliteten.

Jørgen måtte stoppe til orienteringsløb, da han ikke længere kunne finde sine poster. Og da han ikke længere vidste, hvor han skulle stå på banen til badminton, blev Jørgens kone Birthe for alvor bestyrket i sin mistanke om en demenssygdom.

Forud var gået en længere periode med forskellige symptomer i kølvandet på en kræftsygdom og tvivl om, hvad der kunne være galt med Jørgen. Men først flere år efter de første symptomer havde vist sig fik Jørgen den endelige diagnose.

NÅR NETVÆRKET SMULDRER

- Det var svært at få diagnosen. Man bliver ked af at få en sygdom man ikke kan gøre noget ved, og jeg synes også det var svært at skulle fortælle børnene det, fortæller Birthe.

Oveni at skulle acceptere sygdommen oplevede Jørgen og Birthe, at den store kontaktflade, Jørgen havde haft i kraft af sit aktive liv i sportsklubberne, pludselig svandt ind til næsten ingenting. Mange af de venskaber Jørgen havde fra badminton og orienteringsløb var gledet væk efter at Jørgen var stoppet

med at komme i klubberne. Kun nogen ganske få holder ved endnu.

- Jeg synes, at det er lidt synd for Jørgen, at det der store netværk han har haft, smuldrer væk, fortæller Birthe.

Også forholdet til Birthe og Jørgens venner og bekendte er blevet påvirket af Jørgens demenssygdom. - Alle tænker på, at det er synd for os, men jeg tror ikke, de ved, hvad de skal gøre, fortæller Birthe og fortsætter: - Jeg har nok heller ikke været god til at fortælle, hvad jeg havde brug for.

EN KOP KAFFE ER IKKE NOK

På det tidspunkt, hvor Jørgen fik diagnosen, var der i Køge Kommune blandt andet en onsdagsklub på et plejecenter for mennesker med hjerneskader. Og Jørgen besluttede at prøve det af. Men han brød sig ganske enkelt ikke om at komme der. Han synes ikke, der foregik nok.

- En del af de andre var heller ikke så fysisk velfungerende som Jørgen, så det foregik ikke i det tempo, Jørgen var vant til, fortæller Birthe.

Når man har levet et så aktivt liv, som han har, var det ikke nok at udfylde dagen med at drikke kaffe og gå en lille tur. Så det endte med at Jørgen holdt op med at komme der.

Sommertur på Stevns.

LEDSAGERORDNINGEN – ET FRIRUM I HVERDAGEN

Da tilbuddet i Køge ikke var relevant for Jørgen, og der var lidt for langt til Alzheimerforeningens tilbud for yngre demente i Roskilde, besluttede Birthe at søge kommunen om en ledsagerordning til Jørgen. Hun fik afslag med den begrundelse, at man ikke kan få en ledsagerordning til en psykisk sygdom. Heldigvis havde Birthe kampgejst, så hun besluttede at klage over afgørelsen. Og et halvt år efter fik Birthe og Jørgen ledsagerordningen bevillet.

- Og det har bare været så fantastisk, fortæller Birthe.

Jørgen har nu fået mulighed for at komme på ture uden for hjemmet. Her kan han dyrke sin store interesse for fugle og fotografi.

- Flemming, som Jørgens ledsager hedder, kommer ca. hver 14. dag og henter Jørgen i bil. Jeg sørger for at fylde en køletaske med sandwich og sodavand og laver en kande kaffe, de kan få med, fortæller Birthe.

Turene går forskellige steder hen, hvor de kan kigge på naturen og fuglene. Jørgen har sit spejlreflekskamera med og Flemming hjælper med at håndtere kameraet, som i dag godt kan drille Jørgen. Når de kommer hjem, lægger Flemming alle billederne ind på Jørgens computer, så Jørgen kan kigge på billederne af de steder, de har besøgt.

Ordningen har været fantastisk for både Birthe og Jørgen, for det har også givet Birthe et frirum. Hun er normalt på i døgnets 24 timer, og med ledsagerordningen får hun nu et pusterum på fem-seks timer, mens Jørgen er på tur med Flemming. Og Jørgen har fået mulighed for at videreføre et aktivt liv.

Det er blevet vigtigere for Birthe og Jørgen at have et rart og pænt hjem, da de nu bruger mange timer derhjemme.

Jørgen nyder turene med Flemming på alle tider af året.

Her er vi fælles

af Mathias Parsbæk Skibdal

Gennem et stærkt samarbejde mellem Pleje- & Demenscenter Klarahus og Alzheimerforeningen giver Projekt Nye Spor yngre demensramte mulighed for at være en del af et åbent og aktivt fællesskab.

Det er torsdag formiddag, og solen skinner ned gennem træerne på Sjællandsgade i København. Bag dem ligger De Gamles By. Det lyder støvet, ja, nærmest dystert. Det er det ikke. Brede stier, grønne træer og røde murstensbygninger byder én velkommen. Her er roligt.

Jeg er på vej ind for at besøge Katrine Bøgh Sørensen. Hun leder Projekt Nye Spor, der har til huse i Pleje- & Demenscenter Klarahus – deltagerne kalder det bare Huset. Nye Spor er et samarbejdsprojekt mellem Klarahus og Alzheimerforeningen og et godt eksempel på, hvordan et samarbejde mellem kommune og civilsamfund kan komme demensramte til gode.

ET VARMT STED

I Huset er der lyst og livligt. Selv en torsdag formiddag midt i sommerferien. Gennem de store vinduer

ud mod haven kan jeg se en gruppe ældre brugere af daghjemmet. Nogle hygger sig med formiddagskaffen, mens andre vander planterne i drivhuset bagerst i haven. Selvom haven ligger tæt op ad en af byens travleste veje, er her ro.

Det er Katrine, der viser mig rundt. Undervejs hilser og småsnakker hun med både kollegaer og daghjemmets brugere. Her kender alle hinanden. Der spørges ind til deltagerne og der fortælles små vittigheder. Det er et fællesskab og et lyst hus.

Vi kigger ind i et rum, hvor to ældre herrer sludrer over et spil billard. I værkstedet arbejdes der på et farverigt maleri, og i det store, åbne køkken skylles det nybagte franskrød ned med friskbrygget kaffe. Her er liv og aktivitet, uden at det bliver forhastet. Der er tid til fordybelse og til samvær.

VI BIDRAGER ALLE

Projekt Nye Spor opstod, fordi Klarahus havde svært ved at tiltrække yngre demensramte, der ikke finder et kommunalt dagtilbud attraktivt. I samarbejde med kollegaer og Centerchefen fra Huset, den lokale demenskonsulent og Alzheimerforeningen fik Katrine projektet på benene, og der er nu godt 15 yngre demensramte, der deltager i projektets aktiviteter.

Cirka halvdelen af brugerne kommer fra Husets daghjem, mens resten kommer udefra. De er alle på så tidligt et stadie af deres demenssygdom, at de har lyst og energi til at komme ud og være aktive. Der er ingen krav om visitation, og det er ikke noget problem, at man kommer fra en anden kommune. Man skal blot selv kunne klare transporten frem og tilbage.

I samarbejde med projektets deltagere og de frivillige, der er tilknyttet projektet, aftaler Katrine løbene, hvad der skal laves på de to ugentlige aktivitetsdage. På den måde bidrager de alle til samarbejdet. Aktiviteterne foregår efter daghjemmet er lukket og der arrangeres alt fra spisninger og sang i Huset til museumsbesøg, naturvandring og bowlingture. Det er et udtryk for brugernes forskellighed, men også for projektets rummelighed. Her skal være plads til alle.

Nogle kommer kun til enkelte af aktiviteterne, mens andre deltager i det hele. En ting har de til fælles: De kommer ikke kun for at deltage i aktiviteterne, de kommer også for at være en del af fællesskabet.

Det samme gælder for de frivillige. Uden dem ville det ikke fungere. I øjeblikket er der ni unge frivillige, der hjælper til. Nogle er tilknyttet en enkelt aktivitet, mens andre gerne vil være med til det hele, inklusiv planlægningen. Alle bidrager de til samarbejdet med både engagement og tilstedeværelse.

PLADS TIL FLERE

Henover sommeren har Alzheimerforeningen overtaget projektet, men samarbejdet med både kommunen og frivillige fortsætter naturligvis. Sammen siger vi mod at tilbyde projektet til endnu flere yngre demensramte og mod at udvikle flere spændende aktivitetstilbud. Vi ved, at der er et stort behov for meningsfulde aktiviteter for demensramte. Også i København.

Er man interesseret i at blive en del af fællesskabet, som enten deltager eller frivillig, bør man derfor kontakte Katrine Bøgh Sørensen. I Huset er der altid plads.

Projekt Nye Spor

Pleje- og Demenscenter Klarahus
Agnes Henningsens Vej 4
2200 København N.

For mere info kontakt
Katrine Bøgh Sørensen på
tlf. 26 10 50 44 eller zu1r@suf.kk.dk

Humøret er højt og fortællelysten stor, når Projekt Nye Spors deltagere er på tur. Her er de på Sandskulpturfestival i København.

Samarbejde er basis for et godt hjem

af Heidi Sahlholdt

Efter flere års demenssygdom gik det ikke længere. Ries mor, Else, måtte flytte på plejehjem. Beslutningen var svær, fordi Else ikke havde lyst til at flytte, og fordi Rie og hendes familie var i sorg over langsomt at miste hende til sygdommen. Tillid og samarbejdet mellem demenskoordinator og hjemmehjælp var det, der gjorde beslutningen nemmere og flytningen udholdelig – trods vanskeligheder.

- Det er den mest grænseoverskridende beslutning, jeg har skullet tage og meget sorgfuld, fortæller Rie. Min far kæmpede videre alt for længe og imod al sund fornuft for at undgå at flytte mor på plejehjem, til trods for at min mor krævede pleje 24 timer i døgnet.

MOR ELSE FLYTTER PÅ PLEJEHJEM

- Jeg husker, at jeg prøvede at tale med mor om at flytte på plejehjem. Det måtte jeg hurtigt opgive. Jeg tror ikke, at mor kunne forstå det. Hun blev vred, følte sig vraget og ville ikke på plejehjem, fortæller Rie.

I stedet aftalte Rie og hendes far med demenskoordinatoren og hjemmeplejen, at hjemmeplejen skulle komme og hente Else derhjemme og tage hende med til frisør, som hun plejede. Imens pakkede Rie og hendes far alle de ting, som skulle med på plejehjemmet. Ting der skulle være med til at skabe et

”rigtigt” hjem. De kørte tingene til plejehjemmet, pakkede dem ud og indrettede Elses nye lejlighed i al hast, inden Else kom tilbage fra frisøren.

ELSE BLIVER INVITERET PÅ OPHOLD

Da Else ankom, blev hun budt velkommen af afdelingslederen, som sagde, at Else skulle nyde sit ”ophold”. Således kom det til at hedde, at mor Else var på ophold. Ifølge Rie var det en gradbøjning af sandheden, men nemmere at rumme end at bruge ordet ”flytte”. Rie valgte at blive på plejehjemmet nogle dage sammen med sin mor.

- Mor har altid været der for mig, så jeg tænkte: ”Hvordan kan jeg være der for hende?” Og for mig var det rigtigt at flytte ind sammen med mor, da det er en meget stor beslutning at tage på andres vegne og mod deres vilje. Uanset at jeg var velvidende om, at det var det bedste for mor – og at det var på høje tid, at der var nogen til at tage sig af hende, som hun altid har taget sig af alle andre.

Den første dag fik Rie og hendes mor indrettet lejligheden. De fik maden ind på stuen og så lidt håndbold sammen. Da de skulle til at sove, sagde hendes mor: ”God nat og tak for en god dag”.

- Og der blev jeg meget lettet, da jeg blev klar over, hvor ramt hun var af sygdommen – hun var slet ikke klar over virkelighedens alvor, men havde jo så syntes at ”nuet” var godt lige dér, mindes Rie.

For Rie var det en hård, men den rigtige beslutning at flytte sin mor på plejehjem.

- Dagen efter gik det også fint. Far kom på besøg, og mor blev ikke vred – hun gav ham et farvelkys, da han skulle gå – og der faldt en stor sten fra min fars hjerte. En bekræftelse på at det var den rigtige beslutning, vi havde taget, husker Rie.

På den måde har Rie taget en dag ad gangen. Nogle gange har hun taget en time ad gangen for at kunne rumme sin mors flytning. Rie fortæller, at det her efter er gået godt, og at hendes mor kun en enkelt gang har sagt, at hun egentlig gerne ville hjem. Men heldigvis har det været muligt at aflede hende.

FRA OPHOLD TIL HJEM

- Vi har også gjort meget ud af at få indrettet mors hjem med gulvtæpper, billeder og blomster. Det skal være rart for mor at bo der, og det skal være hyggeligt for andre at komme på besøg, fortæller Rie.

Rie vil også anbefale at man skriver den demenssyges livshistorie ned:

- Det har også været rigtig godt og givtigt for os, at vi har

skrevet mors livshistorie ned, og at vi har gjort dette så fyldestgørende som muligt. Hvad kan mor lide? Hvad plejer hun at bruge sin tid på? Det tror jeg er kommet til stor glæde for mor på plejehjemmet. Det giver personalet noget at arbejde med, og det er med til at sikre, at mor har det så godt som muligt. Mor er jo ikke bare på ophold. Det er hendes hjem!

Kender vi din mailadresse?

Har du fået ny mailadresse siden du meldte dig ind i Alzheimerforeningen? Så send en mail til post@alzheimer.dk eller ring til 3940 0488 og oplys din nuværende mailadresse, navn og telefonnummer.

Ellers risikerer du at gå glip af vores nyhedsbrev og de tilbud, vi har til vores medlemmer.

Klummen

Start bilen og kør en tur ad mindernes vej

Af Per Pallesen

Skuespilleren Per Pallesens far havde en demenssygdom. Her fortæller Per Pallesen, hvad han gjorde for at bevare den gode kontakt til sin far, og hvad der lykkedes.

Jeg vidste faktisk ikke, hvad demens dækkede over, før min far selv blev ramt. Unge mennesker går ikke så meget op i disse sygdomme. En brækket finger eller arm er forståeligt, men en "brækket sjæl" er uden for deres forstående. Dårlige nerver, ja – men demens, nej!

Da min far blev ramt af sygdommen, stod jeg helt på bar bund og uden forståelse for sygdommen. Det rørte mig selvfølgelig dybt, at jeg næsten ikke kunne "trænge ind" til ham.

Per Pallesen.

Jeg prøvede med vittigheder, kærlige ord, skænd, ja med alle mulige overtalelser, men intet hjalp. Han sad bare og stirrede tomt ud i luften. Ikke engang vore fælles oplevelser gennem et langt liv sammen vandt gehør.

Først da jeg startede bilen og tog ham med på en tur gennem hans liv og steder, han havde boltret sig på, kom der "liv i kludene".

Så et råd til pårørende til demensramte personer: Gråd, skænd, ros hjælper ikke, men prøv med musik og besøg på gamle kendte steder. Det kan blive en succes. For min far og jeg blev det løsen og en lykkelig slutning på et godt langt liv sammen.

Godt vi nåede det!

Stadig Alice

Alice er professor ved Harvard og får som 50-årig konstateret Alzheimers sygdom. Vi følger Alice og reaktionerne fra hendes omgivelser, hendes egen frygt og mentale opløsning. Bogen er skrevet af Lisa Genova.

Se flere produkter på alzheimershop.dk

AKTIVITETSKALENDER

- Se mere på www.alzheimer.dk

REGION NORDJYLLAND

Lokalforeningen Nordjylland
Formand: Gunver Folmand
Tlf.: 9831 8328
gunver.folmand@gmail.com

Frederikshavn

Rådgivning – åben for alle

– Den første torsdag i måneden
kl. 18.45 – 20.30.

Frederikshavn Sygehus, Barfredsvej, 9900 Frederikshavn.

Kontakt evt. Tove Jensen eller kom uden aftale, tlf.: 9848 6165.

Pårørendegruppe eller samtale

Kontakt Tove Jensen, Frederikshavn og aftal tid. Tlf.: 9848 6165.

Aalborg

Fast træffetid for demente og pårørende

– Den sidste onsdag i måneden
kl. 16.00 – 18.00.

Undtagen juli og december.
Aalborg Sygehus Syd (i forhallen),
Hobrovej 18-22, 9000 Aalborg.

Der er altid en person fra Alzheimerforeningen til stede, som kan svare på spørgsmål og give gode råd.

Mødested / rådgivning

– Den første torsdag i måneden
kl. 15.00 – 17.00.

Undtagen juli og august.

Østerbro 7, 9000 Aalborg.
Den 5. september: Eftermiddagskomsammen med kaffe.

Den 3. oktober: ADVODAN A/S informerer om værgemål, generalfuldmagter med mere.

Den 7. november og 5. december: Kontakt Gunver Folmand for nærmere oplysninger.

Juridisk rådgivning

ved Advodan A/S, Mølleå 1, 9000 Aalborg
Advodan tilbyder gratis møde af ½ times varighed.

Kontakt Advodan for nærmere aftale, tlf.: 9631 3300 og mail: aalborg@advodan.dk.
Dokumentation på medlemskab skal medbringes.

Hadsund

Den 18. september kl. 14.30.

Hadsund Menighedscenter, Hadsund.
Lene Nielsen fortæller om, hvordan det har været at være pårørende, om de udfordringer og gode stunder det har givet.
Lene Nielsen er lokalforeningens repræsentant/kontaktperson i Mariagerfjord området, tlf.: 9858 5732.

Andre byer

I Fjerritslev og Pandrup har Eva Sellin Mortensen og Jette Mejlhede startet selvstændige mødesteder.

Fjerritslev følgende dage:

– Den 25. september, den 30. oktober og den 27. november kl. 14 – 16.

Pandrup følgende dage:

– Den 18. september, den 16. oktober og den 20. november kl. 15 – 17.

Kontakt Eva Sellin Mortensen. Tlf.: 6185 1250.

Hjørring Kommune: demenscafe / Den røde tråd.

Kontakt Mary-Ann Frost, tlf.: 7233 5105 eller 4193 7165 for nærmere oplysninger.

Ønsker du at modtage vores lokale nyhedsbrev, så oplys venligst din mailadresse til jytte.thomsen@gmail.com

REGION MIDTJYLLAND

Lokalforeningen Midtjylland
Formand: Anni Andersen
Tlf.: 9756 4150
nielsanni@gmail.com

Dementes retssikkerhed

– Onsdag den 2. oktober
kl. 19.00 - ca. 21.30.

Skovbakkehjemmet, Skovbakken 89, 7800 Skive.

Cand. Jur. Dorthe Vennemose Buss vil blandt andet komme ind på: General fuldmagt, værgemål, flytning i plejebolig, testamente og ægtepagt.

Kontakt: Anni Andersen, tlf.: 9756 4150, mail: nielsanni@gmail.com.

Læs mere på www.alzheimer.dk

Kursusdag for pårørende om Marte Meo Metoden

– Lørdag den 9. november
kl. 10.00 - ca. 16.00.

Café Brændpunktet
Lille Sct. Hans Gade 7-9, 8800 Viborg.
Oplæg af Bente Weberskov og Aase Marie Ottesen. Om at være pårørende til en person med demens og de ændrede livsbetingelser det medfører.

Kontakt: Anni Andersen, tlf. 9756 4150, mail: nielsanni@gmail.com

Læs mere på www.alzheimer.dk

Lokalforeningen Østjylland

Formand: Conny Flensborg
Tlf.: 2872 5108
connyf@energimail.dk

Kulturdage - Sjøv og Sundhed

– Fra tirsdag den 10. september kl. 14.00 til lørdag den 14. september.

Saxild Strand, Christian Petersensvej 1, 8300 Odder.

Alzheimerforeningen Østjylland og Saxild Strand udbyder 5 spændende kulturdage, hvor du og måske en pårørende sammen kan slappe af og lære nyt.

Læs programmet for kulturdagene på www.saxild-strand.dk eller bestil det på 3050 4255 eller 8746 4500.

Læs mere på: www.alzheimer.dk

Åben Rådgivning i Aarhus

Vi begynder med Åben Rådgivning den 24. september kl. 13.00 – 15.00. Efterfølgende sidste tirsdag i hver måned.
Carl Bloks gade 28, Aarhus.

Åben Rådgivning i Skanderborg

Se informationer på www.alzheimer.dk.

Frivillig Fredag

Sidste fredag i september, den 27., står Alzheimer Østjylland med boder i Randers, Skanderborg, Odder og Aarhus.

Adventsophold

– Fredag den 29. november

kl. 14.00 – søndag den 1. december.

Saxild Strand, Christian Petersensvej 1, 8300 Odder.

I anledningen at julen står for døren, udbyder Alzheimerforeningen Østjylland og Saxild Strand et tre dages ophold for demensramte borgere.

Information/tilmelding: www.saxild-strand.dk, tlf.: 3050 4255 eller 8746 4500.

Læs mere på: www.alzheimer.dk

Lokalforeningen Midt-Vest
Formand: Gitte Kærgaard
Tlf.: 2168 9715
gitte@kaergaard@hotmail.com

Pårørendeskole

Vi afholder pårørendeskole i Ringkøbing-Skjern Kommune den 9. september, den 23. september, den 7. oktober, den 4. november og den 18. november. Pårørendeskolen er for pårørende der har demens tæt inde på livet.

Tilmelding og yderligere information kan fås ved henvendelse til Gitte på tlf.: 2168 9715, Kirsten på tlf.: 2018 2938 eller Aase på tlf.: 2992 7001.

Teater og foredrag om demens

– Den 17. september kl. 18.30-21.30. Videbæk Idræts- og Fritidscenter, hal 1, 6920 Videbæk. Alle interesserede inviteres til at se ”Demencia”, et teaterstykke om demens. Efter forestillingen er der foredrag ”Demens set indefra” ved konsulent Vibeke Drevsen Bach. *Tilmelding er nødvendig enten på mail: kirsten.hjensen.rksk.dk eller på tlf.: 9974 1529 senest den 11. september.* Pris: Gratis.

Lokalforeningen Trekantsområdet
Formand: Grethe Skovlund
Tlf.: 2512 2621
gresk@profibermail.dk

Torsdagscafé i ulige uger

Sted: Gulkrog-Centret (Caféen i stueetagen), Gulkrog 9, 7100 Vejle. Kaffé og brød koster 25 kr. *Kontakt: Grethe Skovlund, tlf.: 7681 7100, Gulkrogcentret.* Læs mere på: www.alzheimer.dk - under lokalforening Trekantsområdet.

- Torsdag den 26. september kl. 15.00 – 17.00. Poul Jensen fortæller om Vestbyen og Spinderierne i Vejle.
- Torsdag den 10. oktober kl. 15.00 - 17.00. Oplæsning, sang og hygge.
- Torsdag den 24. oktober kl. 15.00 – 17.00. Cafeens 12 års fødselsdag fejres - underholdning ved ”Nostalgiekoret”. Underholdningen er doneret af Nanna Jørgensen.
- Torsdag den 7. november kl. 15.00 – 17.00. Vi fejrer Mortens aften med fælles spisning. Husk tilmelding.

- Torsdag den 21. november kl. 15.00 – 17.00. Sygeplejerske Bodil D'Amore fortæller om øjenssygdomme, og hvilke behandlingsmuligheder der er.
- Torsdag den 6. december kl. 15.00 – 17.00. Juleafslutning – Jens Carlsen fortæller om jul i gamle dage.

Vi mødes igen torsdag den 17. januar 2014.

Filmaften med ”Amour”

– Tirsdag den 22. oktober kl. 18.30. Nicolai Biograf og Cafe, Skolegade 2, 6000 Kolding. Alzheimerforeningen Trekantsområdet arrangerer filmaften, hvor vi ser den prisbelønnede film ”Amour”. Efterfølgende er der kaffe og kage. *Pris: 120 kr. Tilmelding: Grethe Skovlund på tlf.: 2512 2621.*

Hedensted Kommune: Café for demente og pårørende

Hver anden onsdag i lige uger kl. 16.00 – ca.18.30. Sted: Centret ved Løsning Plejecenter, Sneppevej 30, 8723 Løsning (Hedensted Kommune). *Kontakt Solveig Petersen: tlf. 5128 3440 for yderligere information og program.*

Lokalforeningen Sydvest
Formand: Hanne Knudsen
Tlf.: 2162 1011 / 7519 5039
hhhe@knudsen.mail.dk

Temaaften i Helle Hallen

Etiske overvejelser i det fælles ansvar for livskvalitet v. formand for Det Etske Råd Jacob Birkler
– Den 3. oktober kl. 19.00 – 21.30. Helle Hallen, Vrenderupvej 40 c, 6818 Årre. *Tilmelding: Åse Christensen på tlf.: 2327 9251 eller Hanne Knudsen på tlf.: 2162 1011 senest den 26. september.* Pris: 75 kr. for medlemmer og 100 kr. for ikke-medlemmer.

Cafeen i samarbejde med Varde Kommune

Se dagspressen under Varde kommune.

Efterårsfest

– Torsdag den 19. september kl. 10.30. Glejbjerg Fritidscenter, Stadionvej 2A, 6752 Glejbjerg. Vi laver gymnastik, danser og hygger med sang og musik. *Tilmelding til Åse Christensen på tlf.: 2327 9251 eller Hanne Knudsen på tlf.: 2162 1011.* Pris: 150 kr. inkl. frokost og kaffe.

Lokalforeningen Sønderjylland
Formand: Birthe Simonsen
Tlf.: 7467 8086
b.simonsen62@gmail.com

Lokalforeningen Fyn
Formand: Jutta Storm
Tlf.: 5137 1573
juttastorm@gmail.com

Café-eftermiddage i Bakkehuset, Middelfart

- Torsdage ulige uger kl. 14.30 – 16.30 (medmindre andet er anført nedenfor). Assensvej 100, 5500 Middelfart. Kaffé: 25 kr.
- Den 12. september: ”Lovprisning af høsten” er Sognepræst i Gelsted, Dorthe Stæhr Nielsens, oplæg til en god og hyggelig eftermiddag.
- Den 26. september: De lystige spillemænd Frederik og Hans Åge hygger og spiller til fællessang.
- Den 24. oktober: ”Et eventyrligt liv” fortalt af Erik Hansen, Odense, krydret med lidt harmonikaspil til fællessang.
- Den 7. november: kl. 12.00 – 15.00. I anledning af Mortens Aften spiser vi andesteg og ris a la mande. Vi slutter af med kaffe. Pris: 130 kr. Obs! Sidste tilmelding og betaling til Mortens And spisning den 30. oktober.
- Den 21. november: Bent Andreasen spiller og hygger sammen med os.

Har du problemer med transport, så kontakt Jutta Storm tlf.: 5137 1573.

Østfyns pårørendeskole for Kerteminde og Nyborg i samarbejde med Alzheimerforeningen Fyn
Sted: Egevang, Egevangsvej 1, Ullerslev. Tidspunkt: kl. 19.00-21.30.

- Den 24. september.
- Den 8. oktober.
- Den 22. oktober.

Pris: 200 kr. for fem aftener. Kaffé og brød er inkluderet. *Tilmelding til Demenskoordinatorerne i Kerteminde, tlf.: 6332 0138 og i Nyborg, tlf. 2928 2594.*

Rådgivnings- og kontaktcentret for demensramte og pårørende
Har du brug for rådgivning og støtte til livet med demens? Så kontakt Rådgivnings- og kontaktcentret for demensramte og pårørende: Kallerupvej 58, 5230 Odense, tlf.: 6619 4091. Åbent mandag - torsdag kl. 10.00 – 16.00, fredag efter aftale. Telefontid: Mandag - torsdag kl. 8.30 – 10.00 og torsdag også kl. 14.00 – 15.30. E-mail: kallerupvej58@gmail.com

Sjov motion for yngre demensramte
– Onsdage kl. 11.00 – 13.00. Bus fra Centret kl. 10.30.

Sjov motion for pårørende
– Torsdage kl. 9.30 – 11.30.

Sjov motion for ægtepar og demensramte over 70 år
– Torsdage kl. 10.30 – 12.30. Stadionvej 50, Odense. Instruktør Preben Rasmussen fra SIKO med frivillige motionsvenner. *Tilmelding tlf.: 6619 4091.*

Åben café for demensramte familier
– Mandage kl. 10.00 – 12.00 med kortspil.
– Tirsdage kl. 10.00 – 12.00 med billard.

Sangkor
– Torsdage kl. 14.30 – 16.00. Ved korleder Jytte Damholm og frivillige kormedarbejdere.

Teknologibiblioteket for demensramte
På teknologibiblioteket rådgiver vi om de forskellige teknologiske hjælpemidler, som du kan låne med hjem og afprøve. Onsdage kl. 9.00-15.00 eller efter aftale. *Kontakt teknologibibliotekar Mette Mundt Andersen på tlf.: 5362 8991.*

Åben netværkscafé for pårørende i Odense
Mandage i lige uger kl. 13.00-15.00 i seniorhuset, Toldebodgade 5-7. *Kontakt Inge Rasmussen, café-tovholder, på tlf.: 2078 6085 eller Ulla Thomsen på tlf.: 6619 4091.*

Lokalforeningen Storstrøm
Formand: Birgit Parkdal
Tlf.: 5581 3682 / 2849 9605
parkdal@privat.dk

Psykiatrisk rådgivning
– Tirsdage i lige uger kl. 16.00 – 18.00. Guldborgsund Frivilligcenter, Banegårdspladsen 1 A, 4800 Nykøbing F. Alle er velkomne til at kigge indenfor og få personlig rådgivning. *Kontaktperson: Dorthe Hennings, tlf.: 5444 1645 / 2484 8940.*

Café Nyt Liv
– Tirsdage i ulige uger kl. 10.00 – 13.00. Frivilligcenter Lolland, Sdr. Boulevard 84, 2, 4930 Maribo. Alle er velkomne til at kigge indenfor til en snak. *Kontaktperson: Birgit Parkdal på tlf.: 5581 3682 / 2849 9605.*

Støttegruppe i Sundby
Sidste mandag i måneden kl. 18.30 – 20.30. Lokalcetret, Linde Allé 50, Sundby, 4800 Nykøbing F. Alle er velkomne til at kigge indenfor og få personlig rådgivning. *Kontaktperson: Birgit Parkdal, tlf.: 5581 3682 / 2849 9605.*

Patientforeningernes Netværk
– Mandage kl. 17.00 – 19.00. Frisegade 25, 4800 Nykøbing F. *Kontaktperson: Erik Kjørup Andersen, tlf.: 4087 9074.*

Patientforeningernes info-sted
– Tirsdage i lige uger kl. 14.00 – 16.00. Forhallen, Næstved Sygehus, Ringstedgade 61, 4700 Næstved. *Kontakt Birgit Zmuda, tlf.: 5572 3651.*

Tirsdagscafeen
(tidligere Morten Reenbergs Café), Stege. Sidste tirsdag i måneden kl. 15.00 – 17.00. ÆldreSagen, Peblingerende 7, 4780 Stege. Der vil være lidt sang og musik eller anden underholdning. Alle er velkomne. *Kontaktperson: Birgit Parkdal, tlf.: 5581 3682 / 2849 9605 eller Dorthe Hennings, tlf.: 5444 1645 / 2484 8940.*

Netværksgrupper for pårørende til demensramte, Sundhedscentret i Faxe.
Anden onsdag i måneden kl. 14.00 – 16.00, første gang 9. oktober. Præstøvej 78, 4640 Faxe. Netværksgrupper er etableret i samarbejde med demenskoordinatorerne i Faxe Kommune. Pårørende kan mødes for at danne netværk med henblik på at udveksle erfaringer og støtte hinanden. Demensramte kan deltage. Der vil være aktiviteter med socialt samvær, gåture, spil etc. *Kontaktperson: Birgit Parkdal, tlf.: 5581 3682 / 2849 9605.*

Foredrag med kongelig chauffør Flemming Buhl
– Onsdag den 2. oktober kl. 14.00 – 16.00. FrivilligCenter Lolland, Sdr. Boulevard 84, 2, 4930 Maribo. Flemming Buhl har været chauffør i kongehuset i 36 år. Han fortæller om nogle af de mange oplevelser gennem de mange års ansættelse. Kaffé/te inkl. kage. Pris: 35 kr. Egen transport. *Husk bindende tilmelding senest den 30. september med navn, adresse, telefonnummer og antal personer til: Erik Kjørup Andersen, Trættevejen 1, 4800 Nykøbing F. på tlf.: 4087 9074 eller e-mail: erik.kjoerup.a@dlgtele.dk eller Birgit Parkdal, Pælen 22, 4780 Stege på tlf.: 2849 9605 / 5581 3682 eller e-mail: parkdal@privat.dk.*

Lokalforeningen Vestsjælland
Formand: Aase Stær
Tlf.: 5918 9377
aase.staer@mail.dk

Fristedet

Fristedet er et sted, hvor du kan møde andre, der er pårørende til eller ven med en person med en demenssygdom. Vi hygger os med hinanden, synger sammen m.m., men der er også plads til bare at være der. Mulighed for at købe kaffe, te og kage. Pyramidesalen/Ungdomssalen ved Nyrup Baptistkirke, Kirkestræde 4, 4296 Nyrup. (Nyrup ligger mellem Stenlille og St. Merløse) . Møderne foregår på nedennævnte datoer kl. 14.00 – 17.00 hvis ikke andet er nævnt. *Kontaktperson: Anna Grete Refsgaard Jørgensen tlf.: 5780 4747//2097 4757 eller veddebedste@mail.dk.*

Onsdag den 25. september
Løvfaldstur som starter kl. 14.00 hos Pia og Torben, Plantagevej 5 i Døjringe, 4180 Sorø, hvor Pia har inviteret på hestevoognstur. Vi finder et godt sted at nyde den medbragte kaffe og kage. Pris for turen oplyses ved tilmelding senest den 10. september til Anna Grete tlf.: 5780 4747/2097 4757 eller veddebedste@mail.dk.

Onsdag den 30. oktober
Vi får besøg af Lissi Jæger, som har sejlet med Skoleskibet og derefter med Kongeskibet. Lissi Jæger vil fortælle om sine oplevelser.

Onsdag den 27. november
Igen i år får vi besøg af gerontopsykolog Gitte Kragshave, som har en stor viden om og forståelse for mennesker med demens og de problemstillinger, demenssygdomme bringer med sig.

Onsdag den 18. december
Vi skal som sædvanlig hygge med gløgg og æbleskiver – synge og snakke – og høre en julehistorie.

Lokalforeningens 20 års jubilæum
– Fredag den 20. september kl. 19.00 – 21.00. Kaarsbergsgalsen i Kaarsbergcentret, Dr. Kaarsbergsvej 3, 4180 Sorø. Underholdning med ”De syngende Svaner”. I pausen kaffe og kage. *Tilmelding og oplysning om pris: Aase Stær tlf.: 5918 9377 eller mail: aase.staer@mail.dk* Se også www.alzheimer.dk, under lokalforening Vestsjælland.

Foredragsaften
– Tirsdag den 29. oktober kl. 19.00. Foredragssalen, Slagelse Sygehus, indgang 9, Ingemannsvej 18, 4200 Slagelse.

Ildrætskonsulent Bente Nørgaard fortæller om "Sjov Motion – motionscaféer i Slagelse kommune for borgere med hukommelses-
besvær/demens og pårørende".

Lokalforeningen Østsjælland
Formand: Birthe Rasmussen
Tlf.: 5626 6036
br24ra@gmail.com

Ferieture

Igen i år arrangeres ferieture:

Den 12. oktober – 19. oktober.

Hønsinge Lyng, Vig ved Sejrobugten.

Yderligere information: Birthe Rasmussen på tlf. 5626 6036.

Den 22. september – 25. september.

Musholm Bugt Feriecenter i Korsør.

Yderligere information: Else Berg Hansen på tlf.: 2276 8038 og Birthe Rasmussen på tlf.: 5626 6936.

Klubaften for yngre personer med demens

Den første torsdag i hver anden måned kl. 18.00-21.00 inviterer de frivillige yngre med demens til klubaften.

Vi mødes og hygger os med lidt mad, går tur, spiller, synger, danser eller hvad vi finder på.

Mødatoerne for resten af 2013 er:

– Torsdag den 12. september kl. 18.00.

– Torsdag den 7. november kl. 18.00.

Sted: Annas Hus, Hundige Bygade 49, 2670 Greve.

Afhensyn til maden er tilmelding nødvendig til:

Nency Joensen på tlf.: 3043 0512 eller

Else Berg Hansen på tlf.: 2276 8038.

Studiekreds

Studiekredsen i Lokalforeningen Østsjælland er et tilbud til yngre ægtepar, hvor den ene har en hukommelsessygdom.

Formålet med studiekredsen er:

- At mødes med andre ægtepar i samme situation
- At dyrke det sociale samvær
- At få råd og vejledning om "Livet med demens"
- At deltage i fælles aktiviteter efter ønske

Vi mødes kl. 18.00 – 21.00 på følgende datoer resten af året:

– Mandag den 7. oktober kl. 18.00.

– Mandag den 2. december kl. 18.00.

Sted: Annas Hus, Hundige Bygade 49, 2670 Greve.

For begge tilbud gælder:

Vi forsøger at holde prisen på 50 kr. pr. person for maden uden drikkevarer. Du må selv sørge for transport.

Er du interesseret i at høre mere, er du velkommen til at kontakte: Nency Joensen på tlf.: 3043 0512 og Else Berg Hansen på tlf.: 2276 8038.

Netværkscafé i Roskilde

For yngre med en demenssygdom og for demensramte med tidlig diagnose.

Hver mandag og onsdag kl. 10.00-14.00.

Sted: Asterscentret, Astersvej 9, 4000 Roskilde.

Kontaktpersoner: Birthe Rasmussen på tlf.:

5626 6036 og Mie Danielsen på tlf. 4638 3789.

Pårørendemøde i Roskilde

Informationer om møderne og mødested kan du få oplyst hos Birthe Rasmussen på tlf.: 5626 6036.

Pårørendegruppe i Stevn

Sted: Hotherhaven i Hårlev,

Præstemarken 76, 4652 Hårlev.

Kontaktperson: Birthe Rasmussen på

tlf.: 5626 6036.

Pårørendegruppe i samarbejde med demenskoordinator i Lejre Kommune

Den 3. onsdag i måneden kl. 14.00 – 16.00.

Sted: Hvalsø Ældrecenter, dagligstuen,

Roskildevvej 11, 4330 Hvalsø.

Kontaktpersoner: Kristine Bojsen-Møller på

tlf.: 4070 8570 og Birthe Rasmussen på tlf.:

5626 6036.

Køge kommune tilbyder gennem

DemensTeam Køge

Klubber 2 x ugentlig med indhold som brugere og Nationalt Videns Center anbefaler.

- DemensSkole
- Undervisning, rådgivning og vejledning.
- Der tilbydes pårørendegrupper for ægtefæller, yngre eller voksne børn i samarbejde med Demensteam Køge.

Information om undervisning, rådgivning og

selvtræning kan du høre mere om ved at kontakte

os på demensteam@koege.dk eller tlf. 5656 5643.

Se yderligere på Køge Kommunes hjemmeside.

REGION

HOVEDSTADEN

Aktiviteter for yngre mennesker med demens

Projekt Nye Spor

Alzheimerforeningen har i samarbejde

med Pleje- og Demenscenter Klarahus

igangsat et projekt for yngre demente.

Har du lyst til at lave forskellige aktiviteter med andre yngre med demens og en gruppe af frivillige? Vi tager på forskellige ture, synger og lytter til musik, dyrker motion, laver mad, spiller spil og meget andet.

Aktiviteterne er for hjemmeboende mennesker med demens, som er under 65 år. Du skal selv sørge for transport til og fra aktiviteterne. Deltagelse kræver ikke visitation.

Aktiviteterne foregår eftermiddage og i de tidlige aftentimer i vores lokaler på Nørrebro i København, eller på ture ud af huset.

For mere information, kontakt projektleder

Katrine Bøgh Sørensen på tlf. 26 10 50 44

eller mail: zu1r@suf.kk.dk.

Lokalforeningen Københavns Omegn
Formand: Mie Allentoft
miefrank@mail.dk

Vær opmærksom på, at det ikke altid tidsmæssigt er muligt for os at få alle møder og arrangementer med i denne oversigt, og vi henviser derfor til foreningens hjemmeside www.alzheimer.dk under lokalforeninger, hvor alle vores aktiviteter løbende vil være beskrevet.

Pårørendegruppe

Lokalforeningen Københavns Omegn har en pårørendegruppe for ægtefæller til demente over 65 år. Gruppen mødes en gang om måneden.

Kontakt: Shirley Ekeløf Nielsen, tlf.: 4444 2098.

Caféaften for demente og pårørende

– Den 1. onsdag i hver måned

kl. 18.30 – 20.30.

Herlevgaard Center, Herlevgårdsvej 3,

2730 Herlev.

Caféen giver mennesker med demens og deres pårørende mulighed for socialt og hyggeligt samvær med andre, der er i en lignende situation.

Kontakt: Shirley Ekeløf Nielsen, tlf.: 4444 2098.

Læs mere på: www.alzheimer.dk

Informationsmøde om demens

– Onsdag den 13. november 2013

kl. 19.00 – 21.30.

Forebyggelsescentret, Søborg Hovedgade 200, 2860 Søborg.

Oplæg ved overlæge fra Hukommelsesklinikken på Rigshospitalet samt en pårørende.

Tilmelding: Demenskoordinator Marianne Neess, tlf.

3957 4687 / 3957 4664, sofjme@gladsaxe.dk.

Læs mere på: www.alzheimer.dk

Klubbens Café - Støttegruppe

Torsdage: Den 5. september, den 3. oktober, den 7. november og den 5. december kl. 15.00 - 17.00.

Foreningscentret, Amager Landevej 71, lokale 1 & 2, 2770 Kastrup.

Hyggeligt og socialt samvær for demensramte og deres pårørende. Der er mulighed for kontakt til demenskoordinator. Ingen tilmelding, mød bare op.

Kontakt: Gunhild Schrøder, tlf.: 3250 2128.

Læs mere på: www.alzheimer.dk

Lokalforeningen Frederiksberg
Formand: Mette Lunde
Tlf.: 2178 4644
mette.lunde@benedikte.dk

Ny samarbejdsaftale om demens

af Jette Gerner Kallehauge

De 5 regioner har indgået samarbejdsaftaler med almen praksis og kommuner for at sikre borgere med demens gode og sammenhængende forløb.

Jette Kallehauge.

demenskonsulent, hvis borgeren og de pårørende ønsker det. Konsulenten kommer normalt på besøg hos borgeren inden for to uger for at rådgive og informere om kommunens tilbud.

DEMENSKONSULENT

Demenskonsulenten er herefter bindeleddet mellem borgeren og kommunen, hvis der eksempelvis viser sig at være et behov for dagtilbud, hjemmepleje, aflastningsplads på plejehjemmet eller noget helt fjerde. Samtidig kan konsulenten også vejlede personalet fra hjemmeplejen, hvis borgeren har specifikke behov, der skal tages hensyn til.

Aftalen sikrer, at borgeren med demens og dennes pårørende ikke skal forholde sig til en masse forskellige instanser. De har én person ud over lægen, de kan henvende sig til, som de ved, kender deres situation. Tilbage meldinger fra patienter og pårørende viser, at de i overvejende grad er meget tilfredse med den nye organisering. Tidligere følte mange patienter og pårørende, at de forskellige instanser ikke talte sammen, at de fik forskellige meldinger, og at ventetiden var meget lang. I dag siger folk, at de er trygge ved, at der er en overordnet plan for hvem, der gør hvad.

Læs mere om de fem regioners samarbejdsaftaler:

På vores hjemmeside kan du læse de fem regioners forløbsprogrammer for demens: www.alzheimer.dk, under **Viden om demens, Udredning og diagnose, Diagnosen.**

SPØRGSMÅL OG SVAR FRA DEMENSLINIEN

DEMENSLINIEN

Ring til Demenslinien på 5850 5850

Demenslinien har åbent mandag til fredag fra 9.00 til 15.00 og torsdag fra 9.00 til 18.00.

Spørgsmålene er fiktive af hensyn til spørgernes anonymitet, men de bygger på virkelige spørgsmål til Demenslinien.

Else Hansen er sygeplejerske og rådgiver på Demenslinien

Foto: Alzheimerforeningen

Samarbejde er nødvendigt ved en demenssygdom og godt samarbejde bygger altid på tillid

Allerede ved mistanke om en demenssygdom begynder behovet for samarbejde. Først med den praktiserende læge dernæst med udredningsstedet. Under hele forløbet er der behov for samarbejde i familien. Sideløbende opstår behovet for samarbejde med demenskoordinator, hjemmepleje, Alzheimerforeningen, plejehjemmet m.fl.

Jeg bliver ikke hørt!

Min mand har boet på plejehjem i to måneder. Jeg oplever, at personalet har taget helt over, jeg bliver ikke informeret om lægebesøg, medicin og i det hele taget om vigtige beslutninger. Jeg føler at personalet betragter mig som irriterende og en unødvendig indblanding i deres arbejde – men det er min mand. Vi har været gift i 40 år, jeg har passet ham i 10 år, så jeg kender ham ganske godt. Hvordan kan jeg få opbygget et samarbejde med personalet?

Svar:

Det er vigtigt, at I fra starten får opbygget et godt samarbejde. Det er derfor nødvendigt at bede ledelsen på afdelingen og din mands kontaktperson om et formelt møde, hvor I sammen evaluerer indflytningen, får afklaret gensidige forventninger og får aftalt, hvordan samarbejdet skal fungere fremadrettet. Det er vigtigt at få aftalt, hvordan samarbejdet skal fungere helt konkret: Hvem gør hvad? Hvor meget vil du gerne involveres? Og hvordan holder man hinanden orienteret?

Vi er uenige

Min mor har for et år siden fået stillet diagnosen Alzheimers sygdom. Vi er meget uenige i familien om, hvordan vi skal gribe situationen an. Min mor vil ikke rigtigt erkende, at hun er syg. Min far mener, at livet bare skal gå videre som hidtil. Min bror mener ikke, at min mor fejler noget, min søster mener derimod, at vi skal gå ind og hjælpe med mange praktiske ting nu med det samme, mens jeg er lidt mere tøvende overfor, hvad der vil være det bedste. Jeg oplever, at uenigheden er ved at splitte vores ellers velfungerende familie. Hvad gør vi?

Svar:

At finde fælles fodslag kræver at man mødes og taler åbent om situationen. Der vil altid være forskellige opfattelser af samme situation, og I bliver nødt til at respektere og anerkende forskelligheden.

Hovedpersonen er din mor, hun har måske en anden opfattelse af situationen end resten af familien, da hendes erkendelse af sygdommen ikke eksisterer. Men for at kunne få lov til at

hjælpe og støtte skal aftalerne også give mening for din mor.

Din far skal nok lige have lov til at acceptere situationen, før han er klar til at modtage den hjælp og støtte, som I gerne vil give. Din bror har svært ved at se virkeligheden i øjnene, han har behov for mere tid – og husk på, at det er forskelligt, hvad hver person magter at hjælpe med.

Du og din søster ønsker at hjælpe, men I kan ikke få lov til at hjælpe før din far og mor vil modtage jeres hjælp. Vis og fortæl din far og mor, at I vil være der for dem – og gør klart, at de blot skal sige til, så vil I stå på spring med hjælp og støtte.

Det kan også blive nødvendigt at holde et møde uden din mor, så din far kan tale mere frit om sin svære situation som omsorgsgiver. Mødets mål er, at I sammen kan finde en vej til at få lov til at give din mor den hjælp og støtte, som hun gradvist får større behov for.

Forventninger til samarbejde

Min hustru har været syg med Alzheimers sygdom i fem år. Vi har klaret os selv, har rejst meget og haft mange gode oplevelser. Nu mærker jeg dog, at situationen er ved at stramme til; vi kan ikke blive ved med at klare os uden støtte. Hvilke forventninger kan jeg have til samarbejdet med kommunen? Er der mulighed for at få hjælp?

Svar:

Det er en god idé at tage kontakt til din kommune, for der er mulighed for at få hjælp

og støtte herfra. Jeg vil foreslå, at du i første omgang får taget kontakt til kommunens demenskonsulent/ demenskoordinator. Vedkommende er specialist på demensområdet og ved hvilke tilbud, der findes i jeres kommune. Hun vil også være god til at få afdækket jeres behov for hjælp og støtte og sammenholde det med de muligheder og tilbud, som findes i kommunen. Næste skridt er at få et møde med en visitator, som kan visitere jer til den hjælp, som I bliver enige om.

Når familien skal samarbejde

af Susanne Kaagaard

Når et familiemedlem udviser tegn på at være dement, bliver det ofte et familieanliggende at støtte og hjælpe vedkommende. Det kræver samarbejde. Psykolog Susanne Kaagaard fortæller, hvorfor samarbejdet nogle gange kan være så svært.

Susanne Kaagaard.

De første tegn på, at der muligvis er noget galt med de intellektuelle evner, kan være meget diskrete. Det kan have den uheldige virkning, at der bliver uenighed i familien om, hvorvidt der er noget galt eller ej.

Her kan det være en øjenåbner at lade voksne børn være sammen med den demente person i en hel weekend. Ved at være sammen så lang tid, vil det naturligt vise sig, hvad den demente person formår og ikke formår.

Det kan også være en hjælp at søge information om sygdommen. Meget ofte skyldes bagatelliseringen og afvisningen uvidenhed om, hvor invaliderende demenssygdom er, og hvor meget støtte den syge har brug for.

Selv når personen er diagnosticeret med en demenssygdom, kan enkelte familiemedlemmer betvivle eller helt afvise diagnosen. Det vil sandsynligvis skabe splid i familien, og det er meget uheldigt, da

personen med demens og dennes ægtefælle har brug for støtte før eller siden. Det kan gå så galt, at nogle familiemedlemmer trækker sig, og andre må overtage opgaven med at give støtte.

VI OPFATTER OG REAGERER FORSKELLIGT

Vi mennesker er forskellige i forhold til, hvor sensitive vi er over for andres udtalte og udtalte signaler. Personer med demens er meget afhængige af, at mennesker omkring dem kender dem godt og forstår, hvordan sygdommen påvirker dem.

Nogle familiemedlemmer vil opfatte det som et problem eller måske blive vred på den demente, når "mor banker på hos naboen, fordi hun ikke kan finde ud af at tænde for tv'et", mens andre vil forstå adfærden som den demente persons forsøg på at klare en vanskelig situation.

FORSKELLIGE NORMER

Mennesker kan også have vidt forskellige normer for, hvad der er normalt/unormalt, ufarligt/farligt, hvad der er synd for en dement person, og hvad man skal og kan tillade sig at blande sig i.

Vi er forskellige i forhold til, hvordan vi opfatter, fortolker og forholder os til en given handling. Nogle vil sige, at en adfærd er et udslag af distraethed, andre vil tolke det som et udslag af demensen. Nogle tænker: "Det var vist en engangsforeteelse". Mens andre ser det som en katastrofe. Hvis de pårørende forholder sig meget forskelligt til situationerne, kan der let opstå konflikter.

UENIGHED

Det er en belastning og en sorg, når der i en familie er uenighed om, hvorvidt personen er dement, hvor dement og om det er nødvendigt med tiltag som hjemmehjælp, sygepleje, boligsift m.v.

Ægtefæller til personer med demens bliver især ramt, når ét eller flere af børnene ikke kan forstå problemets omfang. Ud over den store belastning det er, af både praktisk og følelsesmæssig karakter, at være ægtefælle til en dement person, så vil en ægtefælle blive yderligere belastet, når et eller flere af børnene ikke forstår og anerkender den raske ægtefælles situation.

HVORDAN HÅNDTERER VI DET?

Der er flere måder, hvorpå man kan forsøge at nærme sig hinanden. Nogle familier indkalder til et

fællesmøde, hvor de diskuterer situationen igennem og opnår en form for enighed. Det er ikke sikkert, at alle i en søskendeflok har mulighed for eller vil give den hjælp og støtte, som andre børn og måske også ægtefællen anser for nødvendig. Det skal også huskes, at nogle gange har den raske ægtefælle og måske nogle af børnene urealistiske forventninger til den hjælp og støtte, som andre kan give.

Den enkelte familie må forsøge at finde frem til en løsning og håndtere situationen, som det passer familien bedst. Der er ikke kun én måde at håndtere situationen på. Men en ting er sikkert: Det kræver samarbejde i familien. Ofte vil familiemedlemmernes mulighed for og lyst til at give støtte og hjælp være forskellige. Her er det vigtigt at acceptere og give plads til forskellighederne.

Køb Huskekagen

– og anbefal andre at gøre ligeså

Huskekagen sælges
i føtex og Bilka fra
d. 16. til 25. september
og den koster kun 5 kr.

Overskuddet går til Alzheimerforeningens arbejde for demente og pårørende

Støt sagen

KORT NYT

SÆRVISNING FOR ALZHEIMERFORENINGENS MEDLEMMER

Kom på dokumentarfilmfestival og se den prisbelønnede film:

First Cousin Once Removed

Filmen er et portræt af filmskaber Alan Berliners fætter og mentor Edwin Honig, der lever de sidste år af sit liv med Alzheimers sygdom. Honig var engang en fremtrædende og meget succesrig digter og universitetslærer. I det afsluttende stadie af sin sygdom, har han mistet næsten al forbindelse med sin familie, sin egen fortid og sin personlige identitet.

Smukke øjeblikke dukker op, når Honigs poetiske sjæl flimrer tilbage til livet under hans og Alan Berliners samtaler. Denne følsomme dokumentarfilm tackler Edwin Honigs sygdom med medfølelse og humor og beskriver historien om et liv præget af tragedie, kærlighed, tab, ironi og litterær dristighed.

TIDSPUNKT OG STED

Torsdag den 7. november kl. 19

Teater Grob

Nørrebrogade 37, 2200 København N

Pris medlemmer: 65 kr. Andre: 85 kr.

Køb billetter på www.alzheimershop.dk

Temadag for pårørende til

Mennesker med frontaldemens

Alzheimerforeningen holder temadag om frontaldemens, hvor vi blandt andet kommer ind på, hvad frontaldemens er, og hvordan man kan leve med frontaldemens. Der vil også være erfaringsudvekslinger og gode råd.

TEMADAGEN ER KUN FOR PÅRØRENDE.

Oplægsholdere: overlæge Rolf Bang Olsen og sygeplejerske Lissi Faurskov.

TIDSPUNKT OG STED

Lørdag den 9. november 2013 kl. 9.30-16.30.

Mødecenter Odense, Buchwaldsgade 48, 5000 Odense C.

Ny bog fra 2013:

Vi mindes – men kan ikke huske

LIVSKVALITET FOR DEMENTE

Bogen er skrevet af Sonja Krogh Hansen. Her er guld-korn fra et arbejdsliv med demente i 21 år. En lille overskuelig bog på 110 sider, hvor man fornemmer en ildsjæls ønske om at dele sin erfaring til gavn for mennesker med en demenssygdom og til hjælp for pårørende og personale.

Forordet er skrevet af Per Pallesen, skuespiller og forfatter, da Sonja Krogh Hansen har hjulpet hans far gennem svære år med en demenssygdom.

Bogen kan købes direkte hos Sonja Krogh Hansen på tlf.: 40 50 60 85 eller via mail: kontakt@vimindes.dk

Lokal repræsentant i Mariagerfjord området

Lokalforening Nordjylland siger velkommen til Lene Nielsen, Hadsund. I foråret mistede Lene Nielsen sin mor, som havde en demenssygdom. Lene har stor erfaring med og indsigt i, hvordan livet med demens kan være - både for den demensramte og for de pårørende, og derfor vil hun gerne bidrage med sine erfaringer og medvirke til at udbrede kendskabet til livet med demens.

Det er en glæde og stor hjælp, at Lene vil gøre en indsats for foreningen. Ligeledes er det en fordel for vores medlemmer i Mariagerfjord området, at der er en kontaktperson med kendskab til de lokale forhold og kendskab til kommunens demenspolitik og aktivitetstilbud.

Lene Nielsen.

Den 18. september kl. 14.30 vil Lene fortælle om sin tid som pårørende ved en sogneeftermiddag i Hadsund Menighedscenter.

Skriv et plejetestamente

Når du skriver et plejetestamente, kan du tilkende-give dine ønsker for fremtiden. Det kan være til stor hjælp, hvis du på et tidspunkt bliver ude af stand til selv at give udtryk for, hvad det er du vil.

Et plejetestamente er både en vejledning til kom-munens personale, når de skal tilrettelægge omsorg,

pleje og boligsituation og en hjælp til dine nærme-ste pårørende, når de skal træffe svære beslutninger.

Du kan printe Alzheimerforeningens skema til et plejetestamente fra www.alzheimer.dk, under **Ma-teriale, Materiale til download.**

TIPS til livet med demens

Livet med demens kan byde på små og store udfordringer. På denne side bringer vi små gode tips til hverdagen – en opskrift, et hjælpemiddel, et forslag, en god idé eller blot en venlig tanke.

Har du et godt råd...

... hører vi gerne fra dig. Så kan flere få glæde af dine gode forslag. Skriv til post@alzheimer.dk

Få en generalfuldmagt – mens tid er

Det kan være en god idé, at I forbereder jer på fremtiden og får lavet en generalfuldmagt. Så kan I undgå at havne i en fastlåst situation uden råderum over eksempelvis jeres økonomi. Advodan har en folder om emnet, som I kan få tilsendt. I skal blot sende en mail til poj@advodan.dk eller ringe til Poul Jost Jensen på 4614 5002, så sender Advodan jer en folder.

Efterårsdessert med æbler

Nu er æblesæsonen godt i gang, derfor benytter vi lejligheden til at bringe en opskrift på æblegrød, der kan bruges til forskellige desserter.

ÆBLEGRØD

Skræl 1 kilo æbler og skær dem i både eller tern. Læg dem i en gryde sammen med kornene fra en vaniljestang, selve vaniljestangen og lidt vand. Kog æblerne indtil grøden har den konsistens, du ønsker. Smag til med sukker, ca. 4-5 spiseskefulde. Du kan servere æblegrøden med kold mælk, fløde eller et drys hakkede mandler. Du kan også vælge at lave en gammeldags æblekage, hvor du anretter æblegrød og sukkerristet rasp eller makroner lagvis og pynter med flødeskum. Velbekomme.

Foto: Claus Sundgreen.

Kender du en, der glemmer tid og sted?

Det kan være frustrerende at være den, der har brug for hjælp, og ofte hårdt at være pårørende til en dement. Derfor er TRYGboksen fra CEKURA en god idé. Tryk på den en enkelt gang og få en kompetent medarbejder i tale - en, der er uddannet til at hjælpe. Det skaber tryghed for jer alle.

Vi gør det let

Vi installerer TRYGboksen, når det passer jer bedst. Nogle gange er det en fordel at være flere sammen, når vi kommer. TRYGboksen er let at bære om halsen, har kun en knap og er enkel at bruge.

Assistance 24 timer i døgnet

Vi gør jer trygge i nødsituationer. Vores dygtige og empatiske personale vurderer hurtigt, om det er kontakt til en læge, en pårørende eller blot en beroligende samtale, der skal til.

3-vejskommunikation

I kan tale både med vores medarbejder og en læge på samme tid. I kan også vælge bare at tale to personer i TRYGboksen. Tal direkte ind i den bærbare del. Misforståelser kan næsten undgås, når I er flere på linjen.

Bestil en TRYGboks

1. Ring til os, så fortæller vi mere.
2. Aftal et tidspunkt, som passer jer bedst.
3. Vi kører ud og installerer.
4. Vi sætter jer grundigt ind i den.
5. Og så er vi der for jer fremover

CEKURA A/S
Amagerbrogade 41, 1.
2300 København S

T 32 31 60 50
E mail@cekura.dk
W www.cekura.dk

Hjælp os med at markere Huskedagen den 21. september 2013

Vi har brug for din hjælp til at gøre opmærksom på demente og pårørendes vilkår ved den Internationale Alzheimerdag. Sæt derfor et stort kryds i kalenderen den 21. september.

Hjælp os på flere måder:

DU KAN BLIVE FRIVILLIG

Vi er på gaden og deler postkort ud til forbipasserende, som vi opfordrer til at købe huskekager. Kagen koster kun 5 kr., og overskuddet går til Alzheimerforeningen. Vi håber at kunne sælge 250.000 kager – og dermed samle endnu flere penge ind til fordel for demensramte og pårørende. Derfor har vi brug for dig til at hjælpe med at dele postkort ud.

» Meld dig som frivillig på: www.alzheimer.dk/huskedagen-2013 eller ring 3940 0488.

DU KAN BAGE DIN EGEN HUSKEKAGE – OG SÆLGE DIT BAGVÆRK TIL VENNER OG BEKENDTE

Hvis du ikke når forbi føtex eller Bilka, kan du bage din egen Huskekage og sælge den til venner og bekendte.

» Tilmeld dig 'Bag en kage' på: www.alzheimer.dk/huskedagen-2013 eller ring 3940 0488.

Du kan også vælge at spise Huskekagen sammen med én, som har brug for at blive husket - Og den er god!

Drømmekage: (1 stor kage)

4 æg
300 g sukker
250 g mel
3 tsk. bagepulver
1 tsk. vaniljesukker
50 g smør
2 dl mælk

Kokostopping:

125 g smør
100 g kokosmel
250 g brun farin
½ dl mælk

1. Pisk æg og sukker sammen og tilsæt mel, bagepulver og vaniljesukker.
2. Opvarm mælk og smør sammen i en gryde, og hæld blandingen op i skålen med de andre ingredienser. Rør dejen glat med en elpisker.
3. Hæld kagedejen i en smurt springform (ca. 25 cm i diameter).
4. Bag kagen ved 200° i 25 minutter.
5. Alle ingredienser til fyldet hældes op i en lille gryde og varmes op under omrøring. Fordel fyldet på den lune kage, og den er klar til servering.

